

11.6.2012

Jakelun mukaan

LAUSUNTOPYYNTÖ VAARATIEDOTEOPAS -LUONNOKSESTA

Sisäasiainministeriön vaaratiedoteopasta valmisteleva työryhmä pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoja opasluonnoksesta.

Lausunnonantajia pyydetään mahdollisuuksien mukaan esittämään lisää esimerkkejä vaaratiedotteiksi sekä niiden osina käytettäviksi fraaseiksi.

Lausunnot pyydetään toimittamaan sisäasiainministeriölle viimeistään 31.8.2012 sähköpostiosoitteeseen hare@intermin.fi. Lausunnot pyydetään lisäksi toimittamaan osoitteisiin veli-pekka.hautamaki@intermin.fi ja rami.ruuska@intermin.fi.

Lausuntoon tulee merkitä hanketunnus SM074:00/2011.

Lausuntopyyntöä koskeviin tiedusteluihin vastaavat valmiusjohtaja Janne Koivukoski, p. 071-87 88420, pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, p. 071-87 88419 ja pelastusylitarkastaja Rami Ruuska, p. 071-87 88424.

Työryhmän puheenjohtaja
valmiusjohtaja

Janne Koivukoski

Jakelu

Valtioneuvoston kanslia
Sisäasiainministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Elintarviketurvallisuusvirasto
Hätäkeskuslaitos
Ilmatieteen laitos
Liikennevirasto
Liikenteen turvallisuusvirasto
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus
Poliisihallitus
Rajavartiolaitos

11.6.2012

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Säteilyturvakeskus
Pelastuslaitokset
Poliisilaitokset
RadioMedia
Digita Oy
MTV3
Nelonen Media
Yleisradio Oy

VAARATIEDOTEOPAS

luonnos 11.6.2012

SISÄLLYSLUETTELO

1. Oppaan tarkoitus ja sisältö	3
2. Laki vaaratiedotteesta.....	4
3. Kuka voi antaa vaaratiedotteen?	6
4. Milloin vaaratiedote annetaan?.....	8
5. Miten vaaratiedote kirjoitetaan ja käännetään?	10
6. Minne ja miten vaaratiedote välitetään?.....	13
7. Muu viestintä	15
8. Koulutusjärjestelmä.....	17
9. Vaaratiedotemallit	18
Liite 1: Fraasiluettelo	23
Liite 2: Hätäkeskusten yhteistoiminta-alueet	25
Liite 3: Vaaratiedotelomake	26

1. Oppaan tarkoitus ja sisältö

Vaaratiedoteopas antaa ohjeita vaaratiedotteiden laatimiseen ja lähettämiseen. Vaaratiedotteella tarkoitetaan lyhyttä tekstiä, jolla väestöä varoitetaan vaarasta ja annetaan toimintaohjeita.

Vaarasta tiedottaminen vaatii erityistä osaamista, joka edellyttää koulutusta ja harjoittelua.

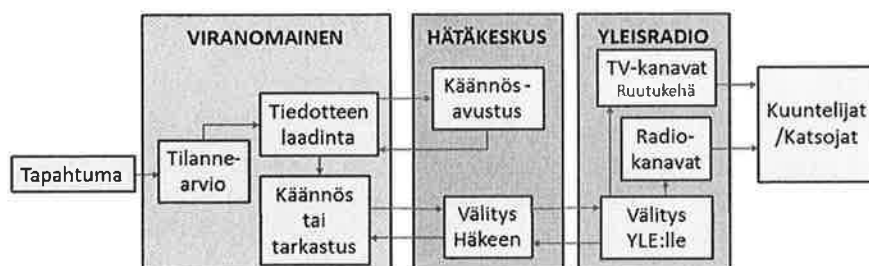
Opas sisältää esimerkkejä ja arviointiohjeita siitä, millaisissa tilanteissa vaaratiedote tulisi antaa. Oppaassa on lyhyet kuvaukset:

- asiaa koskevasta lainsäädännöstä
- vaaratiedotteen laatimisesta, kääntämisestä ja välittämisestä
- viranomaisten muista tiedottamistavoista ja yhteistoiminnasta
- asian edellyttämästä koulutuksesta.

Oppaan viimeisessä luvussa on esimerkkitiedotteita, joita voidaan soveltuvin osin käyttää sisäasiainhallinnon eri toimialoilla. Useimmissa tilanteissa esimerkkitiedotteiden kaltaiset lyhyet tiedotteet palvelevat tarkoitustaan parhaiten. Koska vaaratiedotteet annetaan aina molemmilla kansalliskielillä, esimerkeissä on mallit sekä suomeksi että ruotsiksi.

Oppaan liitteenä on suomen- ja ruotsinkielinen fraasiluettelo, johon on koottu yleisiä ilmaisuja vaarallisesta tapahtumasta tiedottamiseen. Valmiita fraaseja käyttämällä tiedottaminen nopeutuu ja samalla on mahdollista yhtenäistää tiedotteissa käytettyjä ilmaisuja.

Tässä oppaassa annettujen ohjeiden lisäksi tiedottamiseen on syytä varautua myös muulla tavoin. Esimerkiksi nimiluettelo, johon on koottu oman toimialueen paikannimet suomeksi ja ruotsiksi, helpottaa ja nopeuttaa tiedotteiden kirjoittamista. Lisäksi jokainen viranomainen voi laatia omien tarpeidensa mukaisia vaaratiedotemalleja.

Vaaratiedotteen laatiminen ja välittäminen

2. Laki vaaratiedotteesta

Lain mukaan vaaratiedote annetaan silloin, kun se on välttämätöntä väestön varoittamiseksi.

Vaaratiedotetta voidaan käyttää myös silloin, kun halutaan ilmoittaa vaaratilanteen olevan ohi.

Kielilain (423/2003) mukaisesti vaaratiedote annetaan molemmilla kansalliskielillä.

Lakia vaaratiedotteesta (xxx/2012; myöh. vaaratiedotelaki) sovelletaan vaaratiedotteeseen, jonka viranomainen antaa välitettäväksi radiossa ja televisiossa. Tekstiviestinä annettava kohdennettu viranomaistiedote (kohdennettu hätätiedote tai kohdennettu muu viranomaistiedote) ei kuulu tämän lain soveltamisalaan.

Vaaratiedote on toimivaltaisen viranomaisen antama tiedote, jonka tarkoitus on varoittaa vaarallisesta tapahtumasta. Tarpeen vaatiessa tiedote myös ohjeistaa, miten suojautua vaaralliselta tapahtumalta tai sen seurauksilta ja miten välttää vaaratilanteita. Näin vaaratiedote luo edellytyksiä myös omatoimiseen varautumiseen.

Vaaratiedote voidaan antaa, jos tapahtuma aiheuttaa:

- hengen- tai terveysvaaran
- omaisuuden vaurioitumista tai tuhoutumista merkittävässä määrin

Oppaan 4. luvussa on tarkempi listaus vaaratiedotteen piiriin kuuluvista vaarallisista tapahtumista.

Lain mukaan vaaratiedotteen antamisen tulee olla välttämätöntä väestön varoittamiseksi. Viranomaisen harkintavaltaa rajoittavat myös yleiset harkintavallan rajoitusperiaatteet, joista on säädetty hallintolaissa. Vaaratiedotteen antamista tulee arvioida suhteessa tapahtuman aiheuttamaan vaaraan (suhteellisuusperiaate) ja tiedotteen perusteltavuuteen vaaratiedottamisen näkökulmasta (tarkoitussidonnaisuuden periaate).

Vaaratiedotetta voidaan käyttää myös silloin, kun halutaan ilmoittaa vaaratilanteen olevan ohi. Näin vältetään epätietoisuus siitä, onko vaara hengelle ja terveydelle tai merkittävälle omaisuuden vaurioitumiselle tai tuhoutumiselle yhä olemassa.

Vaaratiedotteita välittävät radiokanavat ja käytännössä sen lukee Yleisradio Oy:n toimittaja. Vaaratiedotteita välittävät radiokanavat on määrätty televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998).

Vaaratiedote välitetään valtakunnallisesti kaikille Yleisradion radiokanaville sekä pitkäaikaisen toimiluvan saaneille yksityisille radiokanaville.

Vaaratiedotteen antava viranomainen voi päättää, että vaaratiedote välitetään tiedoksi myös televisiossa. Vaaratiedote näkyy televisiossa ns. ruutukehänä ja vaaratiedotteen teksti kulkee kuvaruudun yläosassa. Tekstin ohessa kuuluu piipittävä varoitusääni.

Vaaratiedote annetaan tiedoksi viivytyksettä. Vaaratiedotteen lähettämistä ei soviteta tiettyyn ohjelmaväliin tai kellonaikaan, vaan vaaratiedotteet välitetään valtakunnallisesti nk. pakkosyöttönä, jolloin ne katkaisevat kaikki muut radio- ja televisiolähetykset koko maassa (pl. Ahvenanmaan maakunta).

Kielilain (423/2003) mukaisesti vaaratiedote annetaan molemmilla kansalliskielillä eli suomeksi ja ruotsiksi. Saamen kielilain (1086/2003) perusteella vaaratiedote on annettava saamelaisten kotiseutualueella suomen ja ruotsin lisäksi myös saamen kielellä silloin, kun vaarallinen tapahtuma tai sen seuraukset kohdistuvat saamelaisten kotiseutualueelle. Suomessa puhutaan kolmea saamen kieltä: inarinsaamea, koltansaamea ja pohjoissaamea. Vaaratiedotteen antaminen saameksi on rajattu saamelaisten kotiseutualueelle tai lähetysteknisesti lähinnä sitä vastaavalle alueelle.

Vaaratiedote voidaan antaa myös muulla kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä. Silloinkin on tärkeää, että tiedote voidaan lukea radiossa oikein äännettynä. Lisäksi on huomioitava vaaratiedotetekstissä käytettävien kirjainmerkkien käyttöä koskevat rajoitukset.

Toimivaltaisen viranomaisen tulisi toimittaa vaaratiedote hätäkeskukseen molemmilla kansalliskielillä. Vaaratiedotteen antava viranomainen vastaa aina tiedotteen ja sen käännöksen oikeellisuudesta. Vaaratiedotteen kirjoittamista ja kääntämistä käsitellään tarkemmin oppaan luvussa 5.

Televisio- ja radiotoiminnan harjoittajien velvoitteista säädetään muualla

Televisio- ja radiotoiminnan harjoittajan velvollisuudesta välittää viranomaisten yleisölle esittämiä tiedotuksia korvauksetta, jos se on tarpeen ihmishengen tai omaisuuden pelastamiseksi taikka yhteiskunnan toiminnan turvaamiseksi, säädetään televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998).

Yleisradion velvollisuudesta välittää viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa säädetään laissa Yleisradiosta (1380/1993).

Vaaratiedotelaki ei siis muodosta televisio- ja radiotoiminnan harjoittajille uutta velvoitetta, mutta se osaltaan täsmentää edellytyksiä laissa tarkoitettujen tiedotusten antamiseen.

3. Kuka voi antaa vaaratiedotteen?

Vaaratiedotteen voi antaa toimivaltainen viranomainen.

Viranomaisten yhteistoimintaa edellyttävissä vaaratilanteissa tiedottamisvastuu on tilanteen yleisjohtamisesta vastaavalla viranomaisella.

Vaaratiedotteen antavan henkilön tulee olla kulloisenkin tilanteen osalta:

- toimivaltaisen viranomaisen edustaja
- viranomaistoiminnasta vastaavan organisaation johtaja tai sen toiminnasta vastaava

Toimivaltaisia viranomaisia, jotka voivat antaa vaaratiedotteen, ovat:

1. Pelastusviranomaiset
2. Poliisilaitokset
3. Rajavartioviranomaiset
4. Häätäkeskuslaitos
5. Poliisihallitus
6. Säteilyturvakeskus
7. Ilmatieteen laitos
8. Liikennevirasto
9. Liikenteen turvallisuusvirasto
10. Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira)
11. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
12. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea)
13. Kaikki ministeriöt

Tarve vaarasta tiedottamiseen saattaa syntyä olosuhteissa, joissa vaarallinen tapahtuma ja sen otaksutut seuraukset ovat niin laajat, että toimintaan osallistuu useita sellaisia viranomaisia, joilla on oikeus vaarasta tiedottamiseen. Tällaisissa tapauksissa viranomaisten keskinäisten johtosuhteiden on oltava selvillä ennen vaaratiedotteen antamista.

Jotta kuhunkin tilanteeseen liittyvät vaaratiedotteet ovat tietosisällöltään ja ajoitukseltaan koordinoituja, tulee vaaratiedotteen antaminen ja tiedottaminen keskittää kyseisen tilanteen yleisjohtamisesta vastaavalle viranomaiselle. Tällöin muiden toimivaltaiten viranomaisten varoitukset ja toimintaohjeet liitetään osaksi johtavan viranomaisen antamaa vaaratiedotetta. Näin toimimalla tilanteesta syntyy yhtenäinen kuva ja tarvittavat tiedot välittyvät kootusti.

Viranomaisten yhteistoimintaa voidaan tarvita esimerkiksi myrskytilanteissa (Ilmatieteen laitos yhdessä pelastuslaitosten kanssa), isoissa liikenneonnettomuuksissa (Liikennevirasto, poliisi ja pelastustoimi) ja vaarallisen tapahtuman aluevastuun siirtyessä alueelta toiselle.

Esimerkki 1:

Olkiluodossa on tapahtunut ydinvoimalaitosonnettomuus, jonka seurauksena on mahdollista, että radioaktiivisia aineita vapautuu ilmaan ja leviää tuulen mukana. Olkiluodon alueen väestöä kehoitetaan suojautumaan sisätiloihin. Ensitiedotteen

antaa Säteilyturvakeskus, joka on tiedottamisen osalta yhteydessä pelastustoimeen ja Ilmatieteen laitokseen.

Esimerkki 2:

Kemihaarassa on murtunut pato. Padon alapuolisen alueen väestöä kehoitetaan siirtymään vähintään puolen kilometrin etäisyydelle jokiuomasta, huolehtimaan naapureiden varoittamisesta sekä alueella olevien kotieläimien siirtämisestä suojaan. Vaaratiedotteen antaa Lapin pelastuslaitos, joka on yhteydessä alueen ELY-keskukseen, kuntiin sekä padon omistajaan.

4. Milloin vaaratiedote annetaan?

Vaaratiedote annetaan ainoastaan silloin, kun on perusteltua olettaa sen olevan tehokkain ja tarkoituksenmukaisin keino väestön varoittamiseksi.

Vaaratiedote on tehokas tapa varoittaa kerralla suurta määrää väestöä.

Vaaratiedotteen käytön on perustuttava aina vakaaseen harkintaan ja kynnyksen antamiseen tulee olla riittävän korkea.

Tyypillisimpiä tilanteita, joissa vaaratiedote voidaan antaa:

- ihmisille vaarallisen henkilön, henkilöryhmän tai eläimen toiminta
- poikkeuksellisen voimakas myrsky tai muu nopeasti kehittyvä vaarallinen sääilmiö
- vakava vaarallisiin aineisiin liittyvä onnettomuus
- vaarallisen savun leviämisen ympäristöön aiheuttava tulipalo
- laajat ja vakavat seuraukset aiheuttava liikenneonnettomuus
- välitön terveysvaara (esim. saastunut vesi tai vaarallinen elintarvike)
- hätänumeroon 112 soittamisen äkillinen estyminen laajalla alueella (teleliikenteen häiriö, hätäkeskuksessa tapahtunut onnettomuus, normaaliolojen häiriötilanne)
- ydinvoiman käyttöön liittyvä onnettomuus

Päätöksentekijän on oltava riittävän perehtynyt tilanteeseen harkitessaan vaaratiedotteen antamista. Päätöksen perusteet, seuraukset ja riskit sekä ihmisten mahdolliset reaktiot on arvioitava ennen vaaratiedotteen antamista. Päätös vaaratiedotteen antamisesta tulee tehdä kuitenkin mahdollisimman nopeasti. Paras valmius vaaratiedotteen antamiseen on johtovastuussa olevalla henkilöllä, jolla on tilanteesta paras tietoisuus.

Vaaratiedottamista harkittaessa on huomioitava:

- riittävä tilannetietoisuus
- vaihtoehtokartoitus väestön varoittamisen toteutustavoista
- varautuminen vaaratiedotteen jälkeiseen toimintaan

Tilannetietoisuuden lisäksi päätöksentekijän tulisi tehdä vaihtoehtokartoitus tilanteeseen sopivimman toimintamallin valitsemiseksi. Väestöä voidaan varoittaa, tapauksesta ja sen vaarallisuudesta riippuen, monella eri tavalla. Vaihtoehtokartoituksen yhteydessä on pohdittava mitä tapahtuu, jos vaaratiedote annetaan tai jätetään antamatta. Pelkkä vaaratiedotteen antaminen ei ratkaise tilannetta tai poista vaaraa, mutta se saattaa tukea muuta viranomaistoimintaa.

Vaaratiedote on tehokas tapa varoittaa kerralla suurta määrää väestöä. Jos vaara-alueen väestön määrä on vähäinen, kannattaa varoittamiseen käyttää muita keinoja (esim. kaiutinautoja, ovelta ovelle -käyntejä tai puhelinta).

Vaaratiedotteen antaminen saattaa johtaa viranomaistoiminnan tarpeen lisääntymiseen: vaaratiedotteessa annettu evakuoituskäsky saattaa edellyttää evakuoitipaikan

perustamista ja vaarallisesta eläimestä varoittaminen houkutella uteliaita ihmisiä vaara-
alucelle.

5. Miten vaaratiedote kirjoitetaan ja käännetään?

Vaaratiedote vastaa neljään kysymykseen: missä – milloin – mitä – miten.

Hyvä vaaratiedote on lyhyt ja pelkistetty ja tarjoaa riittävästi tietoa tilanteen laadusta tai vakavuudesta.

Selkeästi ja yksiselitteisesti kirjoitettu vaaratiedote on nopea kääntää.

Vaaratiedotteen antava viranomainen vastaa aina tiedotteen ja sen käännöksen sisällöstä.

Tiedotetta kirjoitettaessa on tärkeää pitää mielessä, kenelle se on tarkoitettu. Vaaratiedotteen kohteena on ensisijaisesti vaara-alueella oleva väestö, ei esimerkiksi tiedotusväline tai toinen viranomainen. Vaaratiedote ei siis ole tiedotusvälineille tarkoitettu informatiivinen uutistiedote, vaan ensisijaisesti väestölle osoitettu varoitus ja toimintaohje silloin, kun vaarallinen tapahtuma voi aiheuttaa hengen- tai terveysvaaran tai omaisuuden vaurioitumista tai tuhoutumista merkittävässä määrin.

Päätös vaaratiedotteen lähettämisestä on tehtävä hyvin nopeasti vaarallisen tilanteen synnyttyä. Vaaratiedotteen lähettäminen on proaktiivista viestintää, ei reaktiivista.

Vaaratiedotteen erityispiirre on sen läpäisevyys. Tiedotteen välittävä radio- tai televisiokanava ei muokkaa tekstiä journalistisin perustein, vaan teksti välitetään radiossa ja televisiossa sellaisenaan.

Hyvän vaaratiedotteen ominaisuuksia:

- teksti on mahdollisimman yksiselitteinen
- tekstissä ei ole asiantuntija- tai viranomaistermejä, joita ei ymmärretä ja tunneta laajasti
- kieli on selkeää yleiskieltä ilman monimutkaisia tai vaikeasti hahmotettavia lauserakenteita
- teksti on lyhyt ja pelkistetty ja tarjoaa riittävästi tietoa, jotta vastaanottaja ei jää epä tietoiseksi tilanteen laadusta tai vakavuudesta.
- teksti ei lietso paniikkia tai herätä pelkoa vastaanottajien keskuudessa
- tekstiä voi testata mielessään vaikka näin: jos lukisit puhelimitse tekstin lapsesi koulun opettajalle, osaisiko hän toimia tilanteen edellyttämällä tavalla

Hyvä tiedote vastaa neljään kysymykseen: missä – milloin – mitä – miten. Tiedotteen alussa on tapahtumapaikka ja aika selkeästi ilmaistuna, tämän jälkeen lyhyt tieto tapahtumasta tai tilanteesta ja sen mahdollisesti aiheuttamasta vaarasta ja lopuksi yksinkertaiset toimintaohjeet väestölle.

Vaaratiedotteiden kääntämiseen liittyviä erityispiirteitä ovat kireä aikataulu ja korkea luotettavuusvaatimus. Kääntämistä koskevat samat vaatimukset kuin tiedotteen kirjoittamistakin: tekstin pitää olla kirjoitettu ja käännetty niin, ettei se anna sijaa väärinkäsityksille. Paras tilanne on silloin, kun vaaratiedotteen tekstin laatija voi laatia

tiedotteen samalla kertaa molemmilla kansalliskielillä. Muutoin joudutaan turvautumaan ulkopuoliseen kääntäjään.

Jos vaaratiedote on epäselvä tai vaikeasti ymmärrettävä, ulkopuolinen kääntäjä joutuu konsultoimaan tekstin laatijaa – tämä hidastaa käännoistyötä ja vaarasta tiedottamista. Vaaratiedotteen kääntäminen vaikeutuu ja hidastuu aina, kun kääntäjä joutuu tarkistamaan ja selvittämään tietoja erikseen (termit, paikkakunnat, nimet, ammattisanasto yms.).

On muistettava, että kääntäjä on kielen ja viestinnän ammattilainen, ei tiedotettavan vaaratilanteen substanssiasiantuntija. Toisaalta, jos kääntäjä ei ymmärrä tiedotetta, ei sitä todennäköisesti ymmärrä juuri kukaan muukaan.

Vaaratiedotteen kirjoittamisessa on tärkeää huomioida seuraavat ymmärtämistä kääntämistä edistävät seikat:

- Otsikointi
 - ✓ *lyhyt yksiselitteinen otsikko*, josta käy selkeästi ilmi, mistä varoitetaan, on myös nopea kääntää
- Missä vaaratilanne on ja ketä se koskee
 - ✓ koska vaaratiedote välittyy koko maassa, on esimerkiksi *tapahtumapaikan kuvauksen* oltava sellainen, että vaara-alueella oleilevien henkilöiden lisäksi myös kauempana asuva väestö pystyy paikallistamaan tapahtumapaikan.
 - ✓ vaaratiedotteen *yksiselitteinen alueellinen rajaaminen* ja tieto vaaratilanteen *alueellisesta leviämisestä* on tärkeä ilmaista selkeästi ja mahdollisuuksien mukaan yleistermein ja/tai paikannimin, koska kääntäjä ei useinkaan tunne ko. aluetta
- Yksiselitteinen tieto vaaran ajankohdasta
 - ✓ *selkein kellonajoin ilmaistuna*, jolloin käännoös nopea ja tarkka
 - ✓ *suhteellisen ajanilmaisun käyttöä harkittava tarkoin* (esim. puolen tunnin sisällä), koska käännoös ei kiiretilanteissa mahdollisesti ole käytettävissä samaan aikaan suomenkielisen kanssa
 - ✓ jos *vaaran uhka on välitön*, on syytä kuitenkin käyttää sanaa ”nyt”, jolloin sama viesti välittyy myös käännoökseen
- Selkeä tieto siitä, millaisesta vaarasta on kyse ja mitä siitä seuraa
 - ✓ *selkeästi lyhyin virkkein* kirjoitettu vaaran kuvaus ja sen seuraukset
- Tieto vaaran todennäköisyydestä
 - ✓ *vaaran todennäköisyyttä kuvaavien termien käännoösvastineet vakioitava* (esim. epätodennäköinen/mahdollinen/todennäköinen/erittäin todennäköinen/todellinen)
- Tieto vaaratilanteen vakavuudesta
 - ✓ *vaaran vakavuutta kuvaavien termien käännoösvastineet vakioitava* (esim. vähäinen/vahingollinen/vakava, vaarallinen, tuhoisa/erittäin vakava, hengenvaarallinen, erittäin tuhoisa)
- Tieto siitä, mitä pitää tehdä
 - ✓ selkeä, ensilukemalla ymmärrettävä ilmoitus siitä, *miten on toimittava ja miksi*, nopeuttaa käännoöprosessia

- Tieto varoituksen antajasta
 - ✓ *virallinen taho*, jonka käännösvastine löytyy esim. kyseisen organisaation verkkosivuilta (vältä lyhenteitä)
- Tieto siitä, mistä ja miten vaarasta saa lisätietoa
 - ✓ käännöksessä on huomioitava mm., että lisätietoja antavan *organisaation nimi* on käännetty (virallinen nimi tai, sen puuttuessa, vapaa käännös suluissa), mahdollinen *verkko-osoite vie ko. kielen sivuille*
 - ✓ myös *kääntäjälle pitää ilmoittaa yhteyshenkilö*, jolta voi tarvittaessa kysyä käännöksen kannalta ongelmallisista kohdista

Lähtökohtaisesti kunkin viranomaisen tulee pyrkiä laatimaan vaaratiedote molemmilla kansalliskielillä itsenäisesti vaaratiedottamisen ylimääräisen viiveen minimoimiseksi. Jos pelastus-, poliisi- tai rajaviranomainen ei pysty toimittamaan vaaratiedotetta molemmilla kansalliskielillä, hätäkeskus on lain mukaan velvollinen avustamaan kääntämisessä. Jos hätäkeskuksella ei ole kääntämisen edellyttämää osaamista, se välittää tekstin käännettäväksi muualle.

Vaaratiedotteen antava viranomainen vastaa aina tiedotteen ja sen käännöksen sisällön oikeellisuudesta. Myös silloin kun hätäkeskus on avustanut käännöksen hankkimisessa, vastuu tiedotteesta ja käännöksen sisällöstä on tiedotteen antaneella viranomaisella.

Tämän oppaan viimeisessä luvussa on kokoelma vaaratiedotemalleja eri viranomaisten tarpeisiin.

6. Minne ja miten vaaratiedote välitetään?

Toimivaltaiset viranomaiset toimittavat omaan toimialaansa liittyvät vaaratiedotteet sijaintipaikkakuntansa mukaiseen hätäkeskukseen.

Vaaratiedote toimitetaan hätäkeskukseen joko faksilla tai sähköpostilla. Erityisissä poikkeuksellisissa tilanteissa hätäkeskus voi vastaanottaa ja kirjoittaa vaaratiedotteen sanelun perusteella.

Hätäkeskus tarkistaa sisällön oikeellisuuden soittamalla tiedotteen antaneelle viranomaiselle.

Hätäkeskus välittää varmennetut vaaratiedotteet Yleisradioon.

Toimivaltaiset viranomaiset toimittavat omaan toimialaansa liittyvät vaaratiedotteet tapahtumapaikkakunnan mukaisesti siihen hätäkeskukseen, minkä yhteistoiminta-alueella vaaratilanne on ensimmäiseksi akuutti.

Esimerkki 1:

Varsinais-Suomen pelastuslaitos vastaa omalla toimialansa osalta vaaratiedotteen antamisesta Varsinais-Suomen alueella ja toimittaa vaaratiedotteen toiminta-alueellaan sijaitsevaan hätäkeskukseen Turkuun.

Esimerkki 2:

Ilmatieteenlaitos, Säteilyturvakeskus yms. Helsingissä sijaitsevat virastot toimittavat vaaratiedotteen siihen hätäkeskukseen, minkä yhteistoiminta-alueella vaara on ensimmäiseksi akuutein. Esimerkiksi vaarallisen säätymiön tapahtuessa Itä-Suomen alueella, vaaratiedote toimitetaan hätäkeskukseen Kuopioon.

Hätäkeskus vastaanottaa välitettäväkseen kirjallisia ja vakiolomakkeelle koneella kirjoitettuja vaaratiedotteita. Vaaratiedote toimitetaan hätäkeskukseen joko faksilla tai sähköpostilla, ja mahdollisuuksien mukaan samanaikaisesti sekä suomeksi että ruotsiksi. Tiedotteen aitouden varmistamiseksi hätäkeskuksesta soitetaan ns. vastasoitto tiedotteesta vastuussa olevalle viranomaiselle, joka on ennalta toimittanut tätä tarkoitusta varten puhelinnumeron.

Hätäkeskuslaitos toimittaa tarvittavat faksinumerot ja sähköpostiosoitteet toimivaltaisille viranomaisille hätäkeskuksittain. Viranomaiset toimittavat Hätäkeskuslaitokselle omat vastasoitonumeronsa.

Hätäkeskus avustaa tarvittaessa vaaratiedotteen kääntämisessä. Kun teksti on käännetty, hätäkeskus lähettää käännöksen takaisin vaaratiedotteesta vastaavalle viranomaiselle samalla kanavalla, kuin se toimitettukin eli sähköpostilla tai faksilla.

Tiedottamisesta vastaava viranomainen tarkistaa ja hyväksyy kaksikielisen tiedotteen ja vastaa aina tiedotteensa sisällön oikeellisuudesta.

Hätäkeskus välittää varmennetut vaaratiedotteet Yleisradioon faksilla. Tiedotteen Yleisradiossa vastaanottanut henkilö soittaa tiedotteen välittäneeseen hätäkeskukseen ja

varmistaa vaaratiedotteen aitouden. Häätäkeskuslaitos huolehtii tarvittavien vastasoitto numeroiden toimittamisesta Yleisradiolle.

Erityisissä poikkeuksellisissa tilanteissa häätäkeskus voi vastaanottaa vaaratiedotteen saneluna VIRVELLÄ ja kirjoittaa vaaratiedotteen sanelun perusteella. Mikäli tiedottava viranomais ei voi sanella tekstiä suomeksi ja ruotsiksi, häätäkeskus avustaa tiedotteen kääntämisessä edellä mainituin tavoin. Häätäkeskus hyväksyttää sanelun pohjalta kirjoitetut tekstit lukemalla tiedotteiden sisällöt tiedottamisesta vastaavalle viranomaiselle. Hyväksymisen jälkeen häätäkeskus toimittaa tiedotteen Yleisradioon.

Häätäkeskus voi antaa vaaratiedotteen myös itsenäisesti. Tämä on mahdollista poikkeuksellisissa tilanteissa, jossa johtovastuussa olevaa viranomaista ei esimerkiksi viestiyhteyksien häiriöiden takia tavoiteta, ja akuuttia tilannetta koskeva vaaratiedotteen välittäminen on häätäkeskuksen arvion mukaan välttämätöntä.

7. Muu viestintä

Vaaratiedote antaa myös medialle signaalin ryhtyä seuraamaan tilanteen kehittymistä. Vaaratiedottaminen edellyttää lähes aina mediatiedottamista vielä senkin jälkeen, kun tarvetta väestön varoittamiseen ja toimintaohjeiden antamisen ei enää ole.

Vaaratiedotteen antaminen tarkoittaa aina, että yhteiskunnassa on juuri tapahtunut väestön turvallisuutta vakavasti uhkaava onnettomuus tai vaaratilanne. Väestön varoittamisen ohella tiedote antaa medialle signaalin ryhtyä välittömästi ja valppaasti seuraamaan tilanteen kehittymistä.

Media toteuttaa yhteiskunnallista perustehtäväänsä uutisoimalla ja arvioimalla viranomaisten toimintaa. Mediakilpailu sekä internetin ja sosiaalisen median välittämän tiedonvälityksen nopeus ovat johtaneet siihen, että myös viranomaisilla on oltava erittäin hyvät valmiudet nopeaan ja aktiiviseen mediaviestintään.

Vaaratiedotteen antamisen jälkeen lisätiedon tarve kasvaa yleensä voimakkaasti. Tämä on seurausta siitä, että

- onnettomuuden tai vaaratilanteen välittömällä tapahtuma- ja vaikutusalueella olevat ihmiset haluavat tilanteesta lisätietoa – etenkin silloin, kun tiedotteen antamiseen on yhdistetty yleinen vaaramerkki
- nopeasti ja näytävästi välitetty vaaratiedote aktivoi myös muualla olevat ihmiset seuraamaan tilannetta ja viranomaisten toimia onnettomuus- tai vaaratilanteen hallintaan saattamiseksi
- ihmiset tuntevat huolta onnettomuuden tai vaaratilanteen vaikutusalueella mahdollisesti oleskelevista perheenjäsenistään, sukulaisistaan, ystävistään ja muista heille tärkeistä henkilöistä

Tilanteen nopeat ja dramaattiset muutokset edellyttävät uusien toimintaohjeiden antamista. Tällöin vaaratiedotetta on täydennettävä toisella, ja tarpeen mukaan useammallakin tiedotteella. Viranomaiset voivat varoittaa väestöä myös suoraan esim. ovelta ovelle -tiedottamisella, kaiutinautoja käyttäen ja voimavarojen salliessa myös verkkoviestinnän keinoin sekä perinteisellä mediatiedotteella.

Vaaratiedottaminen edellyttää lähes aina mediatiedottamista vielä senkin jälkeen, kun tarvetta väestön varoittamiseen ja toimintaohjeiden antamisen ei enää ole. Median ja väestön tiedontarpeeseen pitää vastata mm. mediatiedotteita ja haastatteluja antamalla sekä tiedotustilaisuuksia järjestämällä. Toimivaltaiset viranomaiset järjestävät akuutin vaaratilanteen jälkeisen tiedottamisen toimialansa yleisen tiedottamista ja viestintää koskevan ohjeistuksen mukaisesti. Esimerkiksi pelastustoimessa on syytä hyödyntää Pelastustoimen Mediapalvelua. Heti toimitettu jatkotiedote on erittäin nopea ja voi tavoittaa tiedotusvälineitä jo ennen vaaratiedotetta.

Vaaratiedote saattaa synnyttää hyvin erilaisia tiedotuksellisia prosesseja. Joskus riittää, että toimivaltainen viranomainen antaa vaaratiedotetta tukevan mediatiedotteen ja varautuu vastaamaan toimittajien kyselyihin. Toisinaan vaaratiedote voi olla alku useita

päiviä, jopa viikkoja, kestäväälle onnettomuuden tai tilanteen uutisoinnille, viranomaisten toiminnan arvioinnille ja julkiselle keskustelulle.

Väestön turvallisuutta ja tiedontarpeita vastaava tiedottaminen ja viestintä edellyttävät toimivaltaisilta viranomaisilta:

- hyvää ja selkeää kriisitiedottamisen ohjeistusta
- koulutusta ja harjoittelua
- henkilövastuiden määrittämistä.

Tehtävä on vaativa, koska tilanteet ovat ainutkertaisia ja niitä osuu vaaratilanteista vastaaville viranomaisille ehkä vain muutama työuraa kohden.

8. Koulutusjärjestelmä

Jokainen viranomainen vastaa oman henkilöstönsä kouluttamisesta.

Koulutus voi olla osa tutkintoon johtavaa koulutusta, ammatillista täydennyskoulutusta tai työpaikalla tapahtuvaa koulutusta.

Vaaratiedottamisen vaatima osaaminen varmistetaan koulutuksella. Jokainen viranomainen vastaa oman henkilöstönsä kouluttamisesta. Koulutuksessa perehdytään vaaratiedottamiseen sekä teorian että käytännön harjoitusten avulla.

Osaamisen varmistava koulutusjärjestelmä voidaan jäsentää ja vastuuttaa kolmiportaiseksi esim. seuraavalla tavalla:

- **Tutkintoon johtava koulutus:** Pelastusopisto, Poliisiammattikorkeakoulu sekä Raja- ja merivartiokoulu tarkistavat opetussuunnitelmansa ja huolehtivat siitä, että alipäällystö- ja päällystötutkintoihin johtavassa koulutuksessa vaaratiedottamista koskevat asiat huomioidaan täysipainoisesti
- **Ammatillinen täydennyskoulutus:** em. oppilaitokset järjestävät vuosittain tarpeellisen määrän täydennyskoulutuksia vaaratiedottamisesta. Koulutukseen rekrytoidaan viranomaisrajat ylittäen osanottajia kaikista niistä organisaatioista, joilla on oikeus antaa viranomaistiedotteita.
- **Työpaikkakoulutus:** kaikilla toimivaltaisilla viranomaisilla, joilla on oikeus vaaratiedotteiden antamiseen, on vastuu ja velvollisuus huolehtia henkilöstönsä vaaratiedottamisvalmiuksista.

9. Vaaratiedotemallit

Vaaratiedotteessa on oltava seuraavat tiedot:

1. Otsikko (vaaratiedote)
2. Paikkakunta tai alue
3. Päiväys ja kellonaika
4. Vaarallisen tapahtuman kuvaus
5. Toimintaohjeet väestölle
6. Tiedottava viranomainen
7. Tiedottavan viranomaisen päätös siitä, välitetäänkö tiedote myös televisiossa

Seuraavassa malleja pelastustoimen, poliisin, rajavartiolaitosviranomaisten ja Häätokeskuslaitoksen vaaratiedotteiksi:

8.1. Pelastustoimi

Esimerkki 1:

VAARATIEDOTE: Turku 5.5.2012 kello 13.40. Terveydelle vaarallista savua ilmassa. Tulipalo Turun satamassa. Ihmisten pitää pysyä sisätiloissa ja sulkea ilmanvaihto, sekä odottaa tiedotetta vaaratilanteen päättymisestä. Varsinais-Suomen pelastuslaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Åbo 5.5.2012 kl. 13.40. Hälsofarlig rök i luften. Brand i Åbo hamn. Håll dig inomhus och stäng av ventilationen, invänta meddelande om att faran är över. Egentliga Finlands räddningsverk.

VAARATIEDOTE: Turku 5.5.2012 kello 17.20. Vaaratilanne ohi. Tulipalon aiheuttama savu ei enää aiheuta vaaraa ulkona oleskeleville. Varsinais-Suomen pelastuslaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Åbo 5.5.2012 kl. 17.20. Faran över. Röken från branden orsakar inte längre fara för dem som vistas utomhus. Egentliga Finlands räddningsverk.

--

Esimerkki 2:

VAARATIEDOTE: Itä-Uusimaa 6.5.2012 kello 08.00. Terveydelle vaarallista kaasua ilmassa. Vuoto Nesteen Kilpilahden jalostamolla. Ihmisten pitää pysyä sisätiloissa ja sulkea ilmanvaihto, sekä odottaa tiedotetta vaaratilanteen päättymisestä. Itä-Uudenmaan pelastuslaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Östra Nyland 6.5.2012 kl. 08.00. Hälsofarlig gas i luften. Gasläcka vid Nestes raffinaderi i Sköldvik. Håll dig inomhus och stäng av ventilationen, invänta meddelande om att faran är över. Räddningsverket i Östra Nyland.

VAARATIEDOTE: Itä-Uusimaa 6.5.2012 kello 12.30. Vaaratilanne ohi Kilpilahden alueella. Tilanne ei aiheuta enää vaaraa ulkona oleskeleville. Itä-Uudenmaan pelastuslaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Östra Nyland 6.5.2012 kl. 12.30. Faran är över i Sköldviksområdet. Situationen orsakar inte längre fara för dem som vistas utomhus. Räddningsverket i Östra Nyland.

--

Esimerkki 3:

VAARATIEDOTE: Lempäälä Ideapark, valtatie 3, 7.5.2012 kello 14.30. Kemikaalionnettomuus maantiellä. Myrkyllistä kaasua vapautunut ilmaan, liikenne katkaistu. Alueella ei saa liikkua ennen kuin vaaratilanteen päättymisestä on tiedotettu. Tampereen aluepelastuslaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Lempäälä Ideapark, riksväg 3, 7.5.2012 kl. 14.30. Kemikalieolycka på landsvägen. Giftig gas har kommit ut i luften, trafiken är stoppad. Rör dig inte i området och invänta meddelande om att faran är över. Regionräddningsverket i Tammerfors.

VAARATIEDOTE: Lempäälä Ideapark, valtatie 3, 7.5.2012 kello 15.30. Vaaratilanne ohi. Tiet avattu liikenteelle. Tampereen aluepelastuslaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Lempäälä Ideapark, riksväg 3, 7.5.2012 kl. 15.30. Faran över. Vägarna har öppnats för trafik. Regionräddningsverket i Tammerfors.

8.2. Poliisi

Esimerkki 4:

VAARATIEDOTE: Tampere, Hervanta 1.5.2012 kello 15.00. Vaarallinen henkilö. Aseistautunut mies liikkuu Hervannan keskustan alueella. Alueella ei saa liikkua ennen kuin vaaratilanteen päättymisestä on tiedotettu. Pirkanmaan poliisilaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tammerfors, Hervanta 1.5.2012 kl. 15.00. Farlig person. En beväpnad man rör sig i området vid Hervanta centrum. Rör dig inte i området. Meddelande om att faran är över ges. Polisnärheten i Birkaland.

VAARATIEDOTE: Tampere, Hervanta 1.5.2012 kello 17.00. Poliisi on ottanut vaarallisen henkilön kiinni ja vaaratilanne on ohi. Pirkanmaan poliisilaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tammerfors, Hervanta 1.5.2012 kl. 17.00. Polisen har gripit den farliga personen och faran är över. Polisnärheten i Birkaland.

--

Esimerkki 5:

VAARATIEDOTE: Tampere, keskusta 2.5.2012 kello 07.30. Räjähdevaara Tampereen rautatieasemalla. Poliisi on eristänyt alueen ja junaliikenne on pysäytetty. Alueella ei saa liikkua ennen kuin vaaratilanteen päättymisestä on tiedotettu. Pirkanmaan poliisilaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tammerfors, centrum 2.5.2012 kl. 07.30. Explosionsrisk på järnvägsstationen i Tammerfors. Rör dig inte i området. Polisen har spärrat av området och tågtrafiken är stoppad. Meddelande om att faran är över ges. Polisinsättningen i Birkaland.

VAARATIEDOTE: Tampere, keskusta 2.5.2012 kello 09.00. Rautatieaseman räjähddevaara on ohi ja junaliikenne toimii. Pirkanmaan poliisilaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tammerfors, centrum 2.5.2012 kl. 09.00. Explosionsrisken på järnvägsstationen är över och tågtrafiken fungerar igen. Polisinsättningen i Birkaland.

--

Esimerkki 6:

VAARATIEDOTE: Tampere, Hervanta 3.5.2012 kello 12.00. Vaarallinen henkilö. Kouluampumistapaus Hervannan lukiossa, Opiskelijankadulla. Tekijä saattaa liikkua Hervannan alueella. Poliisi käskee ihmisiä pysymään sisätiloissa kunnes vaaratilanteen päättymisestä tiedotetaan. Pirkanmaan poliisilaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tammerfors, Hervanta 3.5.2012 kl. 12.00. Farlig person. Skolskjutning i Hervannan lukio, på Opiskelijankatu. Gärningsmannen kan röra sig i Hervantaområdet. Polisen beordrar alla att hålla sig inomhus tills meddelande om att faran är över ges. Polisinsättningen i Birkaland.

VAARATIEDOTE: Tampere, Hervanta 3.5.2012 kello 14.30. Poliisi on ottanut vaarallisen henkilön kiinni ja vaaratilanne on ohi. Pirkanmaan poliisilaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tammerfors, Hervanta 3.5.2012 kl. 14.30. Polisen har gripit den farliga personen och faran är över. Polisinsättningen i Birkaland.

--

Esimerkki 7:

VAARATIEDOTE: Tampere, Toivio 4.5.2012 kello 19.15. Ihmiselle vaarallinen karhu. Poliisi käskee pysymään sisätiloissa kunnes vaaratilanteen päättymisestä tiedotetaan. Pirkanmaan poliisilaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tammerfors, Toivio 4.5.2012 kl. 19.15. Farlig björn. Polisen beordrar alla att hålla sig inomhus tills meddelande om att faran är över ges. Polisinsättningen i Birkaland.

VAARATIEDOTE: Tampere, Toivio 4.5.2012 kello 20.05. Vaarallinen karhu on siirretty pois. Vaaratilanne on ohi. Pirkanmaan poliisilaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tammerfors, Toivio 4.5.2012 kl. 20.05. Den farliga björnen har förflyttats. Faran över. Polisnrättningen i Birkaland.

8.3. Rajavartioviranomaiset

Esimerkki 8:

VAARATIEDOTE: Merialue, Helsingin edusta, Pihlajasaaren länsipuoli, 3.5.2012 kello 12.00. Kahden aluksen yhteentörmäys. Alueella vaarallista kemikaalia ilmassa, alueella liikkuminen kielletty, väyläalue suljettu alusliikenteeltä. Vaaratilanteen päättymisestä ilmoitetaan. Suomenlahden merivartiosto.

VARNINGSMEDDELANDE: Havsområdet framför Helsingfors, väster om Rönnskär, 3.5.2012 klockan 12.00. Kollision mellan två fartyg. Farliga kemikalier i luften, förbudet att röra sig på området, farleden stängd för fartygstrafiken. Meddelande om att faran är över ges. Finska vikens sjöbevakningen.

VAARATIEDOTE: Merialue, Helsingin edusta, Pihlajasaaren länsipuoli, 3.5.2012 kello 21.43. Alusten yhteentörmäyksestä seurannut kemikaalivuoto saatu tukittua ja pelastustyöt ovat päättyneet. Väyläalue on avattu liikenteelle. Suomenlahden merivartiosto.

VARNINGSMEDDELANDE: Havsområdet, framför Helsingfors, väster om Rönnskär, 3.5.2012 klockan 21.43. Läckaget av kemikalier efter kollision mellan två fartyg har stoppats till och räddningsarbetet har avslutats. Farleden har öppnats för fartygstrafiken. Finska vikens sjöbevakningen.

Esimerkki 9

VAARATIEDOTE: Imatra, Pelkola 24.5.2012 kello 10.00. Vaarallinen henkilö. Rajavartiolaitos etsii aseistautunutta, luvattomasta rajanylityksestä epäiltyä mieshenkilöä Pelkola – Teppanala – Karhusuo välisellä alueella. Vältä liikkumista alueella. Alueen väestöä pyydetään pysymään sisätiloissa, kunnes vaaratilanteen päättymisestä ilmoitetaan. Kaakkois-Suomen rajavartiosto.

VARNINGSMEDDELANDE: Imatra, Pelkola 24.5.2012 klockan 10.00. Farlig person. Gränsbevakningen söker en beväpnad man som är misstänkt av gränskränkning mellan området Pelkola-Teppanala-Karhusuo. Undvik att röra dig i området. Meddelande om att faran är över ges. Undvik att röra dig på området. Befolkningen som vistas sig i området bes att stanna sig inomhus tills information att faran är över ges. Syd-Östra Finlands gränsbevakningen.

VAARATIEDOTE: Imatra, Pelkola 24.5.2012 kello 13.00. Rajavartiolaitos on ottanut vaarallisen henkilön kiinni ja vaaratilanne on ohi. Kaakkois-Suomen rajavartiosto.

VARNINGSMEDDELANDE: Imatra, Pelkola 24.5.2012 klockan 13.00.
Gränsbevakningen har gripit den farliga personen och faran är över. Syd-Östra Finlands gränsbevakningen.

8.4. Hätäkeskuslaitos

Esimerkki 10:

VAARATIEDOTE: Tuusula 21.3.2012 kello 10.00. Hätänumeroon 112 ei voi soittaa Soneran, Elisän ja DNA:n matkapuhelinliittymistä Kellokosken ja Jokelan alueella. Arvioitu korjausaika 21.3.2012 kello 14.00 mennessä. Hätätilanteen sattuessa hakeudu häiriöalueen ulkopuolelle tai lähimmälle terveys-, palo- tai poliisiasemalle. Hätäkeskuslaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tusby 21.3.2012 kl. 10.00. Nödnumret 112 kan inte nås från Soneras, Elisans och DNA:s mobilabonnemang i områdena Kellokoski och Jokela. Felet beräknas vara reparerat 21.3.2012 kl. 14. I nödsituationer ska man söka sig utanför det berörda området eller vända sig till närmaste hälsocentral, brandstation eller polisstation. Nödcentralverket.

VAARATIEDOTE: Tuusula 21.3.2014 kello 13.30. Hätänumero 112 toimii jälleen Soneran, Elisän ja DNA:n matkapuhelinliittymistä Kellokosken ja Jokelan alueella. Hätäkeskuslaitos.

VARNINGSMEDDELANDE: Tusby 21.3.2014 kl. 13.30. Nödnumret 112 kan åter nås från Soneras, Elisans och DNA:s mobilabonnemang i områdena Kellokoski och Jokela. Nödcentralverket.

Liite 1: Fraasiluettelo

Fraasien käytön osalta on huomioitava, että ne ovat yksittäin ainoastaan osia vaaratiedotteesta.

Millainen vaarallinen tapahtuma on kyseessä?

Terveydelle vaarallista savua ilmassa.
Hälssofarlig rök i luften.

Terveydelle vaarallista kaasua ilmassa.
Hälssofarlig gas i luften.

Kemikaalionnettomuus maantiellä.
Kemikalieolycka på landsvägen.

Kemikaalionnettomuus rautatiellä.
Kemikalieolycka på järnvägen.

Vaarallinen henkilö.
Farlig person.

Vaarallinen eläin.
Farligt djur.

Ihmiselle vaarallinen karhu.
Farlig björn.

Millaisia toimintaohjeita väestölle tulee antaa?

Ihmisten pitää pysyä sisätiloissa ja sulkea ilmanvaihto, sekä odottaa tiedotetta vaaratilanteen päättymisestä.
Håll dig inomhus och stäng av ventilationen, invänta meddelande om att faran är över.

Alueella ei saa liikkua ennen kuin vaaratilanteen päättymisestä on tiedotettu.
Rör dig inte i området. Meddelande om att faran är över ges.

Poliisi käskää ihmisiä pysymään sisätiloissa kunnes vaaratilanteen päättymisestä tiedotetaan.
Polisen beordrar alla att hålla sig inomhus tills meddelande om att faran är över ges.

Hätätilanteen sattuessa hakeudu häiriöalueen ulkopuolelle tai lähimmälle terveyst-, palo- tai poliisiasemalle.

I nödsituationer ska man söka sig utanför det berörda området eller vända sig till närmaste hälsocentral, brandstation eller polisstation.

Vaaratilanteen päättymisestä tiedotetaan.
Meddelande om att faran är över ges.

Kun vaaraa ei enää ole

Vaaratilanne ohi.

Faran över.

Tulipalon aiheuttama savu ei enää aiheuta vaaraa ulkona oleskeleville.
Röken från branden orsakar inte längre fara för dem som vistas utomhus.

Myrkyllisen aineen vuoto on päättynyt ja tilanne ei aiheuta enää vaaraa ulkona oleskeleville.
Giftigt ämne läcker inte längre ut och situationen orsakar inte längre fara för dem som vistas utomhus.

Poliisi on ottanut vaarallisen henkilön kiinni ja vaaratilanne on ohi.
Polisen har gripit den farliga personen och faran är över.

Vaarallinen karhu on siirretty pois. Vaaratilanne on ohi.
Den farliga björnen har förflyttats. Faran är över.

Liite 2: Häätäkeskusten yhteistoiminta-alueet

Liite 3: Vaaratiedotelomake

Vaaratiedotelomake
Planket för varningsmeddelande

1. Vaaratiedote Varningsmedelande
2. (Paikkakunta tai alue mahdollisimman yksiselitteisesti ja tarkasti)
(Ortsnamn eller området så entydigt och noggrant som möjligt)
3. Päiväys Datum:
4. Kellonaika Tid:
5. (Vaarallisen tapahtuman kuvaus)
(Beskrivning av farlig händelse)
6. (Toimintaohjeet väestölle)
(Instruktioner till allmänheten)
7. (Vaaratiedotteen antava viranomainen)
(Myndigheten som ger ut varningsmeddelanden)

Vaaratiedote annetaan myös televisiossa Kyllä Ei
Varningsmeddelanden ges ut också i TV Ja Nej